

Druga pomoč proti neznosnemu in rastočemu preužitkarskemu gorju bi bila obvezno starostno zavarovanje, katerega se bo morala lotiti tudi naša oblast.

Skoraj vsak sloj je na starost bolje osiguran kakor pa mali posestnik, ki je navezan na preužitke.

Delavec, kateri je prebil najboljša leta v tujini, a se onemogel ali pa kot izgnanec vrne v pristojno občino, ga mora ta prerediti in oskrbeti z družino vred.

Berač hodi od hiše do hiše in nikdo na deželi mu ne krati jedi ter prenočišča.

Če bi pa bil preužitkar primoran, da vzame beraško palico v roke, bo ali zaman prosil, ali pa bo prejemal milodare z bridkimi očitki, zakaj je predal imetje slabo vzgojenemu nasledniku.

V primeru pa, da bi prejemal preužitkar mesečno podporo iz zavarovalne blagajne, za katero bi ga ne mogel nikdo ogoljufati, bi bil v delanezmožni starosti še vedno na trdnem stališču. Mlada dva bi si presneto premislila, preden bi pregnala s podporo kolikor toliko oskrbljenega očeta ali mater pod drugo streho, ki bi bila koj pripravljena, da ju oskrbi proti sigurni odškodnini v denarju.

Preskrba revnejših preužitkarjev je nujna zadeva in bi se dala rešiti na anketah ali posvetovanjih zavarovalnih strokovnjakov.

Zavarovanje preužitkarjev, če bi se potom dobre volje od strani oblasti uresničilo, bi zadelo skrajna na odpor, kakor vsaka dobra ter nova vpeljava. To zavarovanje pa bi rodilo že v teku prvih desetletij največje dobro. Stari bivši manjši posestniki bi na starost hodili oblečeni ter obuti in bi ne umirali po nepotrebnem v pomanjkanju in v bridki zavesti največje nevhvaležnosti od strani lastnih otrok.

*

»Slov. gospodar« je prvi načel velevažno vprašanje starostnega zavarovanja z namenom, da postane kmečki svet prežet nujnosti ublaženja preužitkarskega gorja. Podoželani morajo od svojih voditeljev na javnih shodih zahtevati, da ponesejo potrebo kmečkega starostnega zavarovanja na najvišje mesto in tamkaj odločno zahtevajo, da se da malemu kmetu na starost podporo, ne pa beraško palico!

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenim s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Oglj. reg. S. br. 30.474/35.

Finančna samostojnost Hrvatske

Ministrski svet je na svoji seji v soboto, 30. marca, ob enem s proračunskimi dvanajstiniami za državo sprejel tudi uredbo o financiranju banovine Hrvatske. Po tej uredbi prepusti država banovini Hrvatski v samostojno pobiranje in porabo te neposredne davke na hrvaškem ozemlju: zemljarino, zgradarino, pridobnino, uslužbenski davek in davek na rente. Izvzet je davek na poslovni promet, ki ostane še dalje državni davek. Nadalje bo banovina pobirala za sebe vse takse na svojem področju ter trošarino na vino,

žganje in alkoholne pijače. Kar se tiče donosa teh davkov, se računa, da bo imela banovina Hrvatska od neposrednih davkov okrog 600 milijonov, od taks 280 milijonov in od trošarine okoli 50 milijonov dinarjev. V naprej bodo obstojali poleg banovinskih finančnih organov tudi še državni finančni organi za državne finančne posle.

V nedeljo, 31. marca, je knez namestnik Pavle podpisal uredbo o financiranju banovine in proračun banovine Hrvatske za 1940/41, ki znaša 1,450 milijonov dinarjev.

Po Jugoslaviji

Vodstvo JRZ za drinsko banovino je imelo v soboto, 30. marca, svojo sejo v Beogradu. Predsedoval je tej seji predsednik banovinskega odbora JRZ in hkrati II. podpredsednik JRZ minister dr. Džafer Kulenović. Navzoča sta tudi bila predsednik JRZ ministrski predsednik Dragiša Cvetković in I. podpredsednik JRZ dr. Anton Korošec. Dragiša Cvetković je imel velik govor, v katerem je poudaril, da sta prav Bosna in Hercegovina tisto ozemlje, kjer so najbolj pomešani verski in narodni interesi; zato morajo člani JRZ, to je Srbi in muslimani, pokazati popolno vzajemnost in pripravljenost, da vsa vprašanja uredijo v medsebojnem sporazumu. Ne sme se več zgoditi to, kar se dogaja zdaj, da se da muslimanska stran prav tako kakor srbska stran nahujskati od nasprotnikov JRZ. Vprašanja Bosne in Hercegovine ni mogoče rešiti niti proti koristim Srbov, niti proti koristim muslimanov in Hrvatov. To vprašanje je v glavnem odvisno od sodelovanja Srbov in muslimanov. V sporazumu se bo našla tista rešitev vprašanja, ki bo zadovoljila Srbe, muslimane in tudi Hrvate. Minister dr. Kulenović je v imenu muslimanov izjavil svojo popolno solidarnost (vzajemnost) z JRZ.

Jubilej katoliške Hrvatske. Prihodnje leto obhajajo Hrvatje 1300 letnico svoje zveze z rimskim papeštvom. Priprave za dostojno proslavo tega jubileja so že v polnem teku. Ustanovljeni so pripravljajni odbori, ki segajo do poedinih župnij. Kot najboljša daljna priprava je odredjena po posameznih škofijah duhovna narodna obnova. Največ pripravnih del pa zahtevajo prireditve, ki bodo nazorno dokazale, kaj je katoliška Cerkev storila za hrvaški narod. Te prireditve bodo: razstava cerkvene umetnosti, razstava šolstva in prosvete, razstava katoliškega karitativno-socialne-



Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA
tovarna baterij
JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

ga dela, razne glasbene in književne prireditve. Pozorišče največjih svečanosti bo Split-Solin, ki sta izhodni točki krščanstva med Hrvati; te svečanosti se bodo vršile v prvi polovici junija 1941. V Zagrebu se bo vršil od 20. do 22. junija 1941 vsehrvaški evharistični kongres. O prazniku sv. Petra in Pavla 1941 pa se bo priredilo hrvaško narodno romanje v Rim.

»Večernik« rad poroča senzacionalne (pozornost vzbujajoče) vesti brez ozira na to, ali so resnične ali niso. Tako je nedavno poročal o tem, da namerava Jugoslovanska muslimanska organizacija prestopiti v Hrvatsk seljaško stranko. Za vsakega poznavalca političnih razmer je bila ta vest neverjetna. »Večernik« pa je predpostavljala, da je njegovo čitateljstvo politično tako nepoučeno, da veruje take in slične neresnice. Zdaj pa je dobil »Večernik« po ustih, odnosno po prsti od glavnega glasila HSS »Hrvatskega dnevnika«, ki to vest zanika ter poudarja, da s dr. Džafer Kulenović (voditelj muslimanov o tem ni izjavil. Česar torej dr. Kulenović navede, že ve mariborski »Večernik«. Najstvarnejše in hkrati najkrepkeje pa je postavil »Večernikove« vesti na laž minister dr. Džafer Kulenović, ko je na seji vodstva JRZ v Beogradu 30. marca v navzočnosti Dragiša Cvetkoviča in dr. Antona Korošca v imenu muslimanov izjavil popolno vzajemnost in skladnost z JRZ.

Kamni v možganih. Iz Amerike poročajo o nenavadni bolezni. Tam so v nekaterih primerih ugotovili kamne v možganih in bolezenske izločine apna v možganskih žilah. Zdravniki menijo, da je bolezen v nekih družinah dedna ter da nastopa skupaj s padavico ter duševno manjvrednostjo. Doslej je znanega kakšnega pol tuceta takšnih primerov. Sprva so menili, da gre za možganske oteklino, Röntgenovi žarki pa so pokazali resnico. Pravega vzroka te bolezni še ne vedo.

Izkoriščanje morskih somov. V San Francisku so ustanovili družbo za nacionalno izkoriščanje morskih somov. Meso, olje, koža in kosti morskih vojkov so stvari, ki jih zelo cenijo. Petino žive teže

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetjskega življenja

13

Vodja rdečih delavcev je medtem stopil v sobo. Ko je zagledal Alekseja in Fedorja, je trdo zapovedal Alekseju:

»Prinesi nam šest kozarcev vodke!«

»Kje naj vzamem vodo?« je prav tako trdo odgovoril Aleksej. »Rdeči so mi vse pokradli.«

»Prav so storili, če so vse odnesli, ker v sovjetski Rusiji ni zasebnih lastnikov, ampak je vse skupna last države. Sicer pa sem prepričan, da bi v tvoji hiši našel vodo, če bi imel čas za iskanje. In najbrž bi našel še kaj drugega!«

Zadnje besede je izgovoril s tako čudnim naglasom, da sta oče in sin nehote postala pozorna.

»Kaj?« je vprašal oče.

»Puške! Predsednik tukajšnjega sovjeta, junaški tovariš Šubin, nam je rekel, naj se pazimo, ker ste vi potuhnjenci.«

Fedorjeva kri je vzkipela. Najraje bi zgrabil krmežljavega rdečkarja in ga treščil v zid, a zavedal se je, da bi to samo škodovalo veliki stvari, za katero se je pripravljala. Premagal se je torej in dokaj mirno vprašal:

»Povej, čemu si prišel: ali delat, ali mirne državljanke zmerjat?«

Rdečkar, ki je bil bolj nizke postave, je dvignil glavo in napel prsi.

»Mladič, ali veš, s kom govoriš?« je vprašal samozavestno.

»Vem,« je fant mirno odgovoril. »Z enim delavcem članom stranke.«

»Prav si povedal. Z delavcem govoriš, ki ga mora spoštovati!«

Zadnje besede je izgovoril manj samozavestno. V mladeničevih očeh zasledil zlovesč sijaj. Vedel je da bi bilo po njem, če bi ga fant stresel s svojimi krmi rokami.

Iz žepa je potegnil nekaj rubljev in jih dal Karinu ki jo je prerekanje privabilo v sobo.

»Stara, tu imaš denar! Pojdi in kupi nam vodo v sovjetskem skladišču.«

Starka je vzela denar in vprašujoče pogledala sedita, moža, sedaj sina.

Fedorja je delavčevo nesramno vedenje še bolj razburilo. Vzel je materi denar, stopil pred rdečkarja in jezno rekel:

»Pojdi si sam po žganje! V sovjetski Rusiji ni hlapcev!«

Uredba o hmelju

Minister za kmetijstvo dr. Čubrilovič je izdal uredbo o hmelju, ki ima predvsem namen urediti obseg nasadov. Po tej uredbi se na predlog hmeljarskih združenj in na podlagi mnenja banovinskih hmeljarskih komisij dovoljuje razširjenje ali odreja zmanjšanje površine, ki je zasajena s hmeljem, in sicer sorazmerno v vseh pridelovalnih področjih, po stanju površine na dan uveljavljenja te uredbe.

Hmeljski okoliši

Uredba določa tri hmeljske okoliše: 1. štajerski okoliš, ki obsega vse občine celjskega in gornjegrajskega okraja, vse občine sodnega okraja Šoštanj ter občine Marenberg, Muta, Vuhred in Vuzenica v dravograjsem okraju ter občino Ruše v okraju Maribor desni breg; 2. dunavski okoliš; 3. okoliš banovinske Hrvatske.

Dovoljenja za povečanje površine,

zasajene s hmeljem, in odločbe o zmanjšanju površine na podlagi odloka ministrstva za kmetijstvo, kakor tudi dovoljenja za izkrčenje starega in zasaditev novega nasada na nem ali drugem zemljišču enake površine, zdaja banovinska hmeljska komisija na predlog pristojnega hmeljarskega združenja.

Hmeljarsko združenje

V vsakem hmeljskem okolišu se osnuje po eno hmeljarsko združenje. Namen tega združenja je, zastopati koristi hmeljarjev, delati za pospeševanje proizvodnje in prodaje hmelja, prirejati sezonske vzorčne sejme ter voditi evidenco o lastnikih in površini zemljišč, zasajenih s hmeljem, kakor tudi statistiko o proizvodnji in prodaji.

Vsi lastniki hmeljskih nasadov morajo biti člani hmeljarskega združenja ter so dolžni prispevati za to združenje vsako leto najmanj 1% dosežene prodajne cene svojega hmelja. Ta prispevek sme glavna skupščina hmeljarskega združenja povečati, toda največ do 2%.

Prisilno znamkovanje

Ves hmelj, pridelan v naši državi, mora biti uradno znamkovan. Trgovina z neznamkovanim hmeljem je prepovedana. V vsakem posameznem hmeljskem okolišu se osnuje banovinska hmeljska komisija, ki jo imenuje ban za štiri leta iz vrst zastopnikov pridelovalcev in trgovcev s hmeljem. Naloga banovinske hmeljske komisije je, dajati mnenja o vseh vprašanih pridelovanja in trgovine s hmeljem, voditi hmeljsko statistiko, izvrševati znamkovanje hmelja, nadzorovati s hme-

ljem zasajeno površino in pospeševati vnovčenje hmelja. Trgovati s hmeljem smejo samo hmeljarske zadruge in trgovci, ki imajo predpisano pooblastitev po obrtnem zakonu.

Prijava nasadov in kazni

Vsi hmeljarji morajo v treh mesecih po uveljavljenju te uredbe prijaviti svojemu občinskemu oblastvu površino hmeljskih nasadov in število sadik, na hmeljnikih pa morajo na vidnem mestu označiti ime lastnika ter površino in število sadik.

Kršitve uredbe se kaznujejo z globo do 10.000 din ali pa z zaporom do 30 dni. Kazen izreče splošno upravno oblastvo prve stopnje. Vse globe se stekajo v sklad hmeljarskega združenja onega okoliša, iz katerega izvira hmelj. Sredstva tega sklada se imajo uporabiti za urejanje hmeljskih cen. Končno določa uredba, da mora oni, ki bi sadil hmelj brez dovoljenja, na poziv upravne oblasti prve stopnje odstraniti nasad v roku 30 dni.

Z uveljavljenjem te uredbe preneha veljati pravilnik o kontroli hmelja od 10. julija 1932. Uredba bo stopila v veljavo z dnem, ko bo uveljavljen pravilnik za izvršitev te uredbe.

Ali si že obnovil naročnino?



Angleški ostrostrelca z orožjem, s katerim strelja iz letala

Ameriški predsednik Roosevelt na inspekcijskem potovanju

Kralj Danske (severno od Nemčije) Kristijan na konju

Angleško protiletalsko topništvo v strogi pripravljenosti

Delavec je prebledel in vzel denar. Rad bi zarjul od jeze, a si ni upal.

V tem trenutku je stopila v sobo ostala petorica. Prišli so prav tako samozavestno kakor njihov vodja.

Ta si je oddahnil, ker se je začutil bolj varnega. Sestorica bo že nekaj izdala zoper enega človeka, čeprav je močen in korajžen.

Obrnil se je k delavcu, ki je bil med njimi najbolj revne zunanosti in najmlajši. Dal mu je denar ter mu zapovedal, naj gre po žganje.

Nato se je obrnil h Karini.

»Žganja nam nisi dolžna dati, hrano pa nam ne smeš odreči. Stroške ti bo poplačal vaški sovjet z boni.«

»Vem, kaj moram dati,« je odgovorila starka. »Za obed boste dobili paprikaš z rižem.«

»Dobro! Obed mora biti kmalu gotov, ker smo lačni. Sedaj pa nam pokažite naše postelje!«

Ko so dobili vsak svojo posteljo, so se oblečeni in obuti zleknili po njih. Do obeda so hoteli počivati.

Delavec, ki je šel po žganje v sovjetsko skladišče, je pri povratku v veliki sobi našel samo enega tovariša, ki je glasno smrčal. V drugi sobi je našel tri tovariše, v tretji pa spet enega. Tudi ti so smrčali. V tretji sobi je bila ena postelja prazna. Delavec se je napil vodke in se nato vlegel na prazno posteljo.

Aleksej in Fedor sta odšla v sadovnjak, ki je bil za hišo. Zatopljena sta bila vsak v svoje misli in le redko sta spregovorila kako besedo.

Karina se je sukala v kuhinji. Pripravljala je obed za »tovariše« delavce in medtem goreče Boga prosila, naj čimprej reši ubogo Ukrajino zločinske rdeče zalege.

*

Hripavi žvižg lokomobila je že drugič presekal zrak in odmeval po obširni ravnini.

Lokomobil je vabil može in žene, ki jih je šubin prejšnji večer določil za delo pri mlačvi.

Bilo je ob trinajsti uri. Sonce je močno pripekalo. Vsa narava je bila pospana.

Ljudje, ki so bili določeni za mlačvo, so hiteli proti Andrejevi pristavi. Vedeli so, da bosta pri dvoriščnih vratih stala Karanzin in Aksakov ter bosta zapisala zamudnike. Ti zvečer ne bodo dobili bonov, čeprav bodo z drugimi vred garali.

Misel na bone, s katerimi si bodo v sovjetskem skladišču kupili živež, je tudi najslabotnejšim dajala moč. Od žetve sem na polju ni dela. Tako tudi ni bonov in živeža. Šele sedaj bodo spet nekaj zaslužili.

Čim je lokomobil zažvižgal, je Nataša stopila iz hiše. Začela je teči proti Andrejevim. Kakor druge žene, si je tudi ona pokrila lase, in sicer s pisano ruto, ki je bila napravljena v Balti v prejšnjih srečnih časih. Ko si je

zavzema olje, iz izločene trebušne slinavke pa pridobivajo inzulin, znani pripomoček zoper sladkorno bolezen.

Razlika med vojno leta 1914. in 1939./40. V Budimpešti je imel upokojeni madžarski feldmaršal Emmerich Suhay predavanje o moderni vojni, njenih načinih in pripomočkih. V uvodu je poudaril, da se je v zadnjem času spremenila tudi vojna in nje način, kakor vse ostalo na svetu. Danes je treba razen z orožjem računati tudi z gospodarstvom in duševno vojno, zadnji dve pa sta nemara nevarnejši. — Leta 1914. se je začela mobilizacija vojne z orožjem takoj z vso silo. Danes vidimo po več nego pol leta samo duševno in gospodarsko vojno v polnem razmahu. Na morju